

Ekonomikas ministrija

Centrālā statistikas pārvalde

#68 | 2016-3

LATVIJAS TAUTSAIMNĪECĪBA MAKROEKONOMISKAIS APSKATS

© 2016 | Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai

Brīvības ielā 55

Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293

E-pasts: macro@em.gov.lv

Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	17
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011.-2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu. 2014.gadā IKP pieauga par 2%. Lēnāku izaugsmi noteica vājā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā.

Neskatoties uz saspringto geopolitisko situāciju reģionā, 2015.gadā Latvijas ekonomika turpināja augt un izaugsme sasniedza 2,7 procentus.

2016.gada 1.ceturksnī IKP pieauga par 2,1%, bet 2.ceturksnī tas bija par 2% lielāks nekā pirms gada. Kopumā izaugsme šā gada 1.pusgadā ir nedaudz lēnāka nekā pagājušā gadā.

Salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina privātā patēriņa pieaugumu. Augot valsts budžeta izdevumiem, turpina augt sabiedriskais patēriņš. Savukārt investīciju dinamika ir svārstīga. 2015.gadā investīcijas pieauga par 2,7%, bet 2016.gada pirmajā pusgadā tās bija par 21,8% mazākas nekā pirms gada, galvenokārt bremsējoties ES struktūrfondu apguvei.

Pēdējos gados zemais pieprasījums ārējos tirgos ietekmē eksporta dinamiku, tā kļuvusi lēnāka. 2015.gadā eksports pieauga par 1,4%, bet

2016.gada pirmajā pusgadā eksporta apjomi bija par 1% lielāki nekā pirms gada.

Nozaru griezumā stabila izaugsme vērojama apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā un komercpakalpojumos. Apstrādes rūpniecībā septiņos mēnešos izlaide bija par 3,3% lielāka nekā pirms gada. Šajā laikā mazumtirdzniecības apjomi pieauga par 1,9%. Turpretim būvniecības apjomi būtiski atpaliek no pagājušā gada rādītājiem.

2016.gadā turpina uzlaboties situācija darba tirgū. 2016.gada pirmajā pusgadā bezdarba līmenis samazinājās līdz 9,9%, bet nodarbināto skaits pieauga par 0,3%.

Turpinās ļoti mērena cenu dinamika – inflācija pamatā ir saistīta ar naftas un pārtikas cenu dinamiku pasaulē. 2016. gada augustā, salīdzinot ar 2015.gada augustu, patēriņa cenas saglabājās nemainīgas. 2016.gadā vidējais patēriņa cenu līmenis varētu būt tuvu nullei.

Ekonomikas ministrija prognozē, ka 2016.gadā, neraugoties uz vājo ārējo pieprasījumu, IKP pieaugums varētu sasniegt 2,5 procentus.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>						
Iekšzemes kopprodukts	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7	2,5
Patēriņa cenas	4,4	2,3	0,0	0,6	0,2	0,0
<i>procentos</i>						
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	61,9
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	9,5
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>						
Vispārējā valdības sektora balance	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,3	-1,0
Eksporta-importa saldo	-5,0	-4,5	-3,2	-2,2	-1,4	-0,8

p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme bija lēnāka nekā 2014.gadā. Attīstītajās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji.

Ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas. 2016.gada 2.ceturksnī salīdzinājumā ar 1.ceturksni IKP pieauga par 0,4% un bija par 1,8% lielāks nekā pirms gada (eirozonā attiecīgi 0,3% un 1,6%). Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās. Vienlaikus šī gada jūnijā notikušais Lielbritānijas balsojums par izstāšanos no ES negatīvi ietekmē izaugsmi Lielbritānijā, attiecīgi ietekmējot ekonomisko attīstību ES kopumā.

ASV ekonomikā 2016.gada 2.ceturksnī izaugsme bija lēnāka. Salīdzinot ar 1.ceturksni, IKP pieauga

par 0,3% un bija par 1,1% lielāks nekā pirms gada. Lēnāku ekonomikas izaugsmi ietekmēja vājās investīcijas, kā arī krājumu apjomu samazināšanās, kas bija vērojama pirmo reizi kopš 2011.gada.

Pēdējā laikā Āzijas valstīs izaugsmes tempi mazinās. Ķīna piedzīvo lēnāko izaugsmi kopš 90.gadu sākuma, negatīvi ietekmējot globālās ekonomikas izaugsmi.

Krievijā 2016.gada sākumā vērojama lēnāka IKP lejupslīde nekā 2015.gadā. 2016.gada 2.ceturksnī IKP bija par 0,6% mazāks nekā pirms gada. Krievija turpina saskarties ar izaicinājumu ekonomikas stabilizēšanai. Salīdzinot ar pagājušā gada aprīli, tās ekonomika uzrāda stabilizācijas pazīmes. Finanšu nosacījumus atviegloja banku kapitāla rezervju papildināšana ar valsts līdzekļiem. Stabilizējoties naftas cenām un rubļa vērtībai Krievijas ekonomikā izaugsme varētu atgriezties 2016.gada beigās.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2012	2013	2014	2015	2016p
Pasaule	3,5	3,2	3,3	3,0	3,1
ASV	2,2	1,5	2,4	2,4	1,6
Japāna	1,7	1,6	0,0	0,5	0,5
Ķīna	9,6	8,0	7,3	6,9	6,6
NVS, tai skaitā:	3,5	2,1	0,9	-2,9	-0,3
Krievija	3,4	1,3	0,6	-3,7	-0,8
Eiropas Savienība, tai skaitā:	-0,5	0,2	1,4	2,0	1,9
Vācija	0,4	0,3	1,6	1,7	1,7
Zviedrija	-0,3	1,2	2,3	4,1	3,6
Lielbritānija	1,2	2,2	2,9	2,3	1,8
Lietuva	3,8	3,5	3,0	1,6	2,6
Igaunija	5,2	1,6	2,9	1,1	1,5

Avots: Starptautiskais valūtas fonds; p – prognoze

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Pēc vairāku gadu straujās ekonomiskās izaugsmes, kad IKP vidējie gada pieauguma tempi 2005.-2007.gadā pārsniedza 10%, Latvijas ekonomikā 2008.gadā globālās finanšu krīzes rezultātā iestājās recesija. Krīzes laikā IKP samazinājās par 22,5%, zemāko punktu sasniedzot 2010.gada vidū.

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES. 2014.gadā IKP izaugsme bija lēnāka – 2,1 procentus.

2015.gadā IKP pieauga par 2,7%, kas ir vērtējams kā ļoti labs rādītājs, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju reģionā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl bija par 5,3% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā.

2016.gada 1.ceturksnī IKP pieauga par 2,1%, bet 2.ceturksnī tas bija par 2% lielāks nekā pirms gada. Kopumā izaugsme šā gada 1.pusgadā ir nedaudz lēnāka nekā pagājušā gadā.

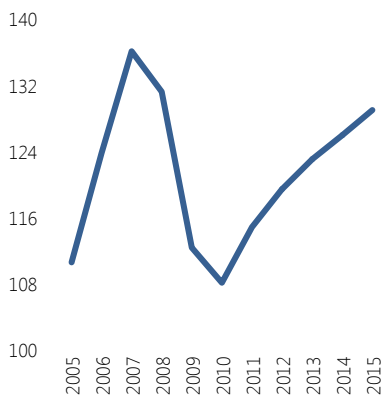
Joprojām salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2016.gada 2.ceturksnī, salīdzinot ar 1.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 1,1% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 4,1% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumā ar 2015.gada beigām privātā patēriņa pieauguma tempi kļuvuši straujāki.

2016.gada 2.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 2.ceturksni, valdības patēriņš palika nemainīgs.

Investīciju dinamika pēdējos gados ir ļoti svārstīga. 2016.gada 1.ceturksnī un 2.ceturksnī investīcijām bija visvājākie rādītāji – to apjoms gada laikā samazinājās attiecīgi par 15,7% un 26,2%, galvenokārt bremzējoties struktūrfondu apguvei.

Iekšzemes kopprodukts

2004.gads = 100

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	2,9	2,1	2,7
Privātais patēriņš	2,8	3,0	3,2	5,0	1,3	3,5
Valsts patēriņš	-8,1	3,0	0,3	1,6	2,1	3,1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-19,8	24,1	14,4	-6,0	0,1	2,8
Eksports	13,4	12,0	9,8	1,1	3,9	2,6
Imports	12,4	22,0	5,4	-0,2	0,5	2,1

2010.-2012.gados Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 22% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, dēļ zemā pieprasījuma ārējos tirgos, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. 2015.gadā kopējais eksporta apjoms nedaudz palielinājās – par 1,4 procentiem.

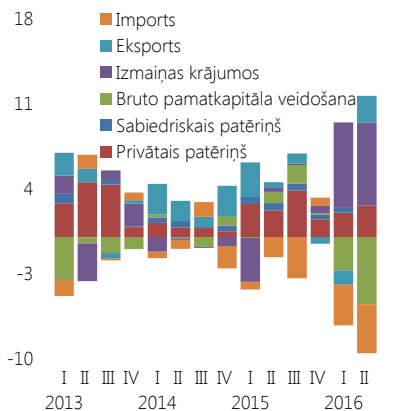
Pēc divu ceturkšņu eksporta apjomu samazinājuma, 2016.gada 2.ceturksnī ir vērā ņemams palielinājums – par 3,9% salīdzinājumā ar 2015.gada 2.ceturksni. Pieaugumu galvenokārt nodrošināja preču eksporta palielināšanās.

Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga 2010. un 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2016.gada 2.ceturksnī importa apjomi pieauga par 7,5%, salīdzinot ar 2015.gada 2.ceturksni. 2016.gada 2.ceturksnī eksporta-importa saldo bija -0,6% no IKP.

Ņemot vērā gaidāmo investīciju palielinājumu un apstrādes rūpniecības pozitīvās tendences, 2016.gada 2.pusgada tautsaimniecības izaugsme var būt straujāka. Eksportu turpinās ietekmēt norises ārējā vidē, tādēļ straujš tā kāpums drīzāk nav gaidāms.

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšēja gada attiecīgo periodu

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II		
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,1	2,1	1,7	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1	2,0		
Privātais patēriņš	1,8	1,2	1,2	0,8	3,9	3,1	5,1	1,8	3,0	4,1		
Valsts patēriņš	2,4	2,9	0,4	2,5	3,4	3,3	3,7	2,0	2,2	0,0		
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1,3	-0,5	-3,0	2,7	-0,4	4,3	6,1	0,5	-15,7	-26,3		
Eksports	4,5	3,6	2,5	5,0	5,0	2,2	3,4	0,1	-0,7	3,9		
Imports	0,5	1,0	-2,1	2,8	0,9	2,0	5,5	-0,2	5,2	7,5		

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 22% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu, tirdzniecības un būvniecības izaugsmi. Šo nozaru devums izaugsme pēdējos gados kļuvis arvien lielāks, bet vājais pieprasījums eksporta tirgos 2013.-2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi. 2015.gadā izaugsme turpinājās gandrīz visās nozarēs, izņemot būvniecību un transporta un uzglabāšanas nozari.

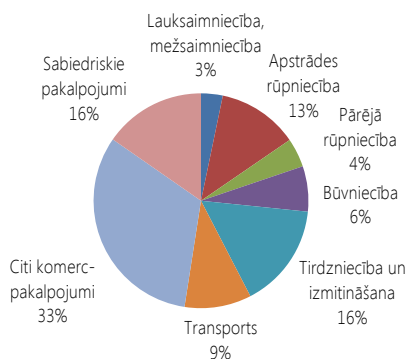
Arī 2016.gadā nozaru attīstības tendences ir atšķirīgas. Apstrādes rūpniecībā izlaide 1.ceturksnī pieauga par 0,5%, savukārt 2.ceturksnī bija vērojams straujš pieaugums – par 7,2 procentiem.

Pārējās rūpniecības nozarēs 2016.gada 1.ceturksnī gada laikā pieauga par 10,5%, bet 2.ceturksnī – mērenāk, par 2,8%. Savukārt lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē izlaide 2.ceturksnī bija par 1,4% lielāka nekā pirms gada.

Kopš 2014.gada otrās puses būvniecības izaugsmes tempi palēninās. 2015.gadā būvniecības apjomi saruka par 1,1%. 2016.gadā tie turpina sarukt – 1.pusgadā kritums par 19%. To ietekmēja straujš apjomu samazinājums inženierbūvju celtniecībā, kas lielā mērā skaidrojams ar struktūrfondu apguves pārejas periodu un to, ka būvniecības nozares attīstība lielā mērā ir saistīta ar publiskajiem pasūtījumiem un ES fondu projektiem.

IKP nozaru struktūra

2015.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

apjomu izmaiņas procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	-3,9	-1,7	7,4	1,2	2,6	1,5
Apstrādes rūpniecība	14,2	3,7	4,3	-1,2	-2,8	4,3
Pārējā rūpniecība	-2,7	-5,2	-5,7	1,6	-4,6	1,3
Būvniecība	-34,2	29,8	8,7	4,3	4,8	-1,1
Tirdzniecība un izmitināšana	-1,6	2,7	0,9	4,1	3,2	4,5
Transporta un uzglabāšana	-4,9	17,9	5,5	0,2	2,4	-0,2
Citi komercpakalpojumi	-4,0	6,1	5,1	3,5	1,1	2,6
Sabiedrīkie pakalpojumi	-6,9	3,1	-0,2	2,4	3,5	3,1

2015.gadā transporta un uzglabāšanas nozarē sniegto pakalpojumu apjomi saruka par 0,2%. To noteica kravu apgrozījuma kritums ostās un dzelzceļā. 2016.gadā kravu apgrozījums gan dzelzceļā, gan ostās turpina sarukt. Nedaudz ir sarucis arī ar autotransportu pārvadāto kravu apjoms. Tajā pašā laikā ir vērojams būtisks pieaugums uzglabāšanā un transporta palīgdarbības, kā rezultātā 2016.gada 2.ceturksnī transporta un uzglabāšanas nozares pakalpojumu apjomi bija par 3,1% lielāki nekā pērn.

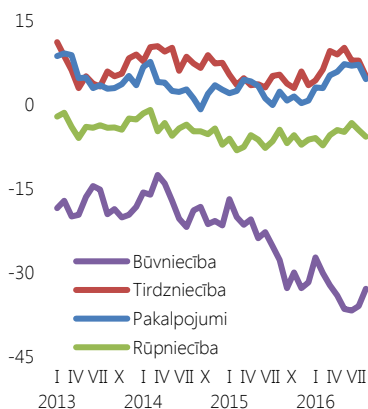
Turpina pieaugt tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi. 2016.gada 1.ceturksnī tie bija par 3,5% lielāki nekā pirms gada, savukārt 2.ceturksnī pieaugums bija straujāks – par 5,6%. Tirdzniecības nozari pozitīvi ietekmē privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums. Augot ārējam tirdzniecības apgrozījumam 2.ceturksnī pieauga arī vairumtirdzniecības apjomi salīdzināmās cenās.

Izaugsme komercpakalpojumu nozarē gan 2014.gadā, gan 2015.gadā bija mērena. 2016.gada 1.ceturksnī nozarē sniegto pakalpojumu apjomi bija par 2,4%, bet 2.ceturksnī – par 0,2% lielāki nekā pirms gada. Pieaugumu lielā mērā noteica izaugsme informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī mākslas un izklaides nozarē.

Palielinoties valdības izdevumiem, turpina pieaugt arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2016.gadā 1.ceturksnī tie palielinājās par 1,8%, 2.ceturksnī – par 1,3 procentiem.

Nozaru konfidences rādītāji

pa mēnešiem, sezonāli izlīdzināti dati

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,1	2,1	1,7	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1	2,0
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	8,5	6,3	-4,3	3,4	-5,8	4,6	3,2	1,5	3,0	1,4
Apstrādes rūpniecība	5,5	3,4	2,0	0,6	4,4	5,9	3,7	3,2	0,5	7,2
Pārējā rūpniecība	-8,6	-7,1	-3,7	0,7	-5,1	4,8	5,6	2,2	10,6	2,8
Būvniecība	21,2	12,2	-2,6	1,2	-0,1	-3,4	4,9	-6,2	-19,0	-19,0
Tirdzniecība un izmitināšana	3,3	3,0	3,6	2,9	1,3	4,9	6,1	4,9	3,9	5,7
Transporta un uzglabāšana	5,0	1,2	2,5	1,0	-1,5	-4,3	1,7	3,5	1,6	3,1
Citi komercpakalpojumi	-1,0	-3,0	0,9	-1,4	1,5	3,7	1,4	3,9	2,7	0,2
Sabiedriskie pakalpojumi	3,6	3,6	3,1	3,2	3,9	3,2	3,7	2,0	1,8	1,3

APSTRĀDES RŪPNIĒCĪBA

Pēc straujas izaugsmes pēckrīzes gados, 2013. un 2014.gadā nozares izaugsme piebremzējās. To pamatā ietekmēja vājais pieprasījums eksporta tirgos. 2015.gadā apstrādes rūpniecības izlaide atkal pieauga un bija par 4,3% lielāka nekā 2014.gadā. Lielākais pozitīvais devums apstrādes rūpniecības izaugsmē bija datoru, elektrisko un optisko iekārtu, kokapstrādes, metālu ražošanas, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanas nozarēm.

2016.gadā apstrādes rūpniecība turpina augt. Astoņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri-augustu, izlaide apstrādes rūpniecībā pieauga par 3,9%. Attīstības tendences apstrādes rūpniecības apakšnozarēs ir atšķirīgas.

Lielākajā rūpniecības nozarē – kokapstrādē ražošanas apjomi turpina stabili augt. 2016.gada astoņos mēnešos saražotās produkcijas apjomi bija par 7,8% lielāki nekā pirms gada.

Straujš ražošanas apjomu pieaugums vērojams arī nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā. Neraugoties uz vājo būvniecības attīstību, strauji aug nozares eksports. 2016.gada astoņos mēnešos ražošanas apjomi nemetālisko minerālu ražošanā bija par 8,6% lielāki nekā pirms gada.

2016.gadā ražošanas apjomi ķīmiskajā rūpniecībā bija par 2,5% lielāki nekā pirms gada.

Pēc ražošanas apjomu samazinājuma gan 2014., gan arī 2015.gadā, 2016.gada astoņos mēnešos par 1,3% pieauga vieglās rūpniecības izlaide.

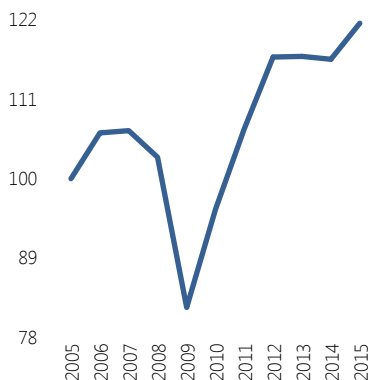
Tāpat aug ražošanas apjomi mašīnu un iekārtu ražošanā, elektrisko un optisko iekārtu ražošanā, papīra ražošanā un poligrāfijā, metālu un metāla izstrādājumu ražošanā.

Pārtikas rūpniecībā 2016.gadā ražošanas apjomi nedaudz sarūk – janvāri-augustā tie bija par 0,1% mazāki nekā pirms gada. Nozares attīstību negatīvi ietekmē gan Krievijas noteiktās sankcijas atsevišķu pārtikas produktu importam, gan vājais rubļa kurss, kas sadārdzina Latvijas eksportu.

2016.gada astoņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ražošanas apjomi saruka arī transportlīdzekļu ražošanā.

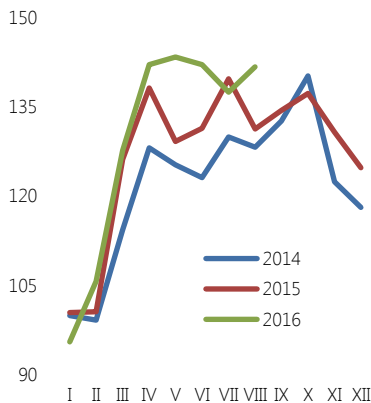
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

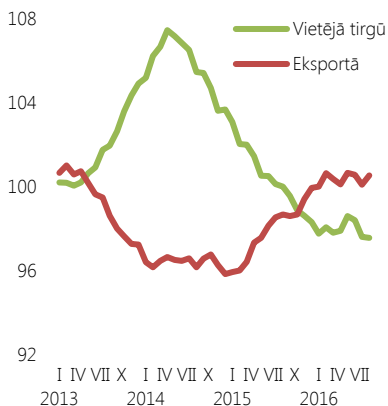

2016.gada janvārī-augustā apstrādes rūpniecības apgrozījums bija par 0,2% lielāks nekā pirms gada. Šajā laikā eksportētās produkcijas apgrozījums pieauga par 0,9%, savukārt vietējā tirgū realizētās produkcijas apgrozījums saruka par 1,1%. Lielākais pozitīvais devums kopējā apgrozījuma pieaugumā bija kokapstrādei, bet lielākā negatīvā ietekme bija apgrozījuma samazinājumam pārtikas rūpniecībā un metālapstrādē.

Kopumā 2016.gadā gaidāma mērena apstrādes rūpniecības izaugsme.

Produkcijas realizācija

pa mēnešiem, faktiskajās cenās,
12 mēnešu slidošais vidējais, 2012.gads = 100

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbviētu struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2014	2015	2016 Jan.-Jūl
Apstrādes rūpniecība pavisam	100	100	63,8	-0,3	4,3	3,9
Pārtikas rūpniecība	23,6	20,6	34,3	0,1	-4,6	-0,1
Vieglā rūpniecība	3,9	10,1	86,4	-13,6	-13,2	1,3
Kokapstrāde	27,0	21,0	74,7	6,9	7,1	7,8
Papīra ražošana un poligrāfija	4,4	4,1	61,2	-0,6	0,0	4,8
Ķīmiskā rūpniecība	7,5	7,0	76,4	-2,6	-4,1	2,5
Pārējie nemetāliskie minerāli	5,9	4,5	48,0	1,2	-9,8	8,6
Metālapstrāde	9,0	10,2	67,6	-10,5
Elektriskās un optiskās iekārtas	7,3	3,9	90,9	32,3	16,7	9,5
Mašīnas un iekārtas	2,3	2,9	83,8	2,4	7,9	8,5
Transporta līdzekļu ražošana	3,5	3,3	88,0	-15,2	3,5	-3,5
Pārējās nozares	5,6	12,4	58,1	-12,0	3,4	-0,8

... dati ir konfidenciali

INVESTĪCIJAS

Investēšanas aktivitātes no ekonomiskās krīzes atgūstās lēni un investīciju apjomi joprojām nav sasnieguši pirmskrīzes līmeni. To lielā mērā ietekmē vāja kredītēšana, relatīvi zems pieprasījums, kā arī ekonomiskās un politiskās situācijas nenoteiktība ārējā vidē.

2015.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 23% no IKP un bija par 2,8% augstākā līmenī nekā pirms gada. Tomēr kopumā kopš 2011.gada investīcijas Latvijas tautsaimniecībā vidēji gadā ir gandrīz par 20% mazākā apjomā nekā pirms krīzes periodā.

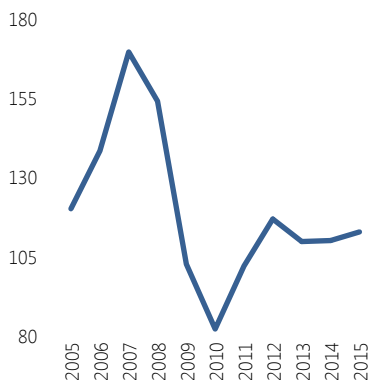
2016.gada pirmajā pusē investēšanas process bija vājš. 2016.gada 1. un 2.ceturksnī investīcijas bija attiecīgi par 15,7% un 26,3% zemākā līmenī nekā pirms gada. Būtisks ieguldījumu samazinājums bija būvniecībā. 2016.gada 1.pusgadā, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, investīcijas būvniecībā samazinājās par 28,2%, tai skaitā ieguldījumi mājokļos – par 19% un inženierbūvju būvniecībā – par 30,4%, kas ir saistīts ar ES struktūrfondu apgušanas cikliskumu.

Pēc provizoriskiem datiem 2016.gada 1.pusgadā nefinanšu investīcijas ražošanas nozarēs kopumā bija par 14,3% zemākā līmenī nekā pirms gada. Lielā mērā to noteica mazāks investīciju apjoms apstrādes rūpniecības nozarē (par 27,1%), kā arī komunālajā saimniecībā (par 58,8%). Arī pakalpojumu nozarēs 2016.gada 1.pusgadā ieguldīts par gandrīz 30% mazāk nekā gadu iepriekš, ko galvenokārt ietekmēja investīciju samazinājums transporta un uzglabāšanas nozarē.

2015.gadā ĀTI intensitāte saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Piesaistīto ĀTI plūsmu apjoms veidoja 2,5% no IKP. Savukārt 2016.gada 1.pusē ĀTI plūsmas bija negatīvas (-2,4% no IKP), ko lielā mērā noteica saistību samazinājums pret tiešajiem investoriem.

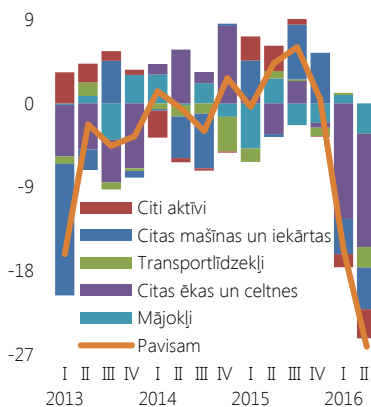
Bruto pamatkapitāla veidošana

2004.gads = 100

Bruto pamatkapitāla veidošana

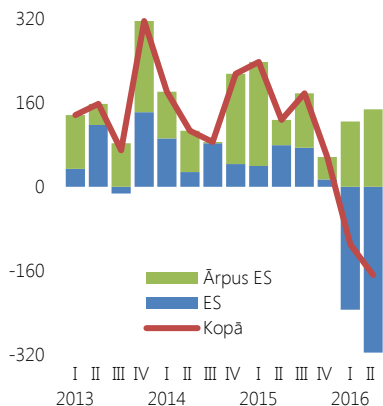
aktīvu veidu ieguldījums izmaiņās, pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2016.gada jūnija beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 14,4 miljardus eiro (58,5% līmeni no IKP). Nozaru strukturā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem finanšu starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2016.gada jūnija beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja gandrīz 15,5% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās ir investīcijas finanšu starpniecībā.

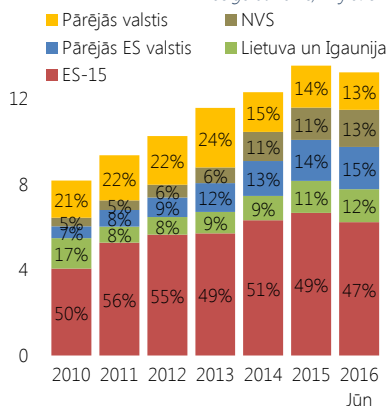
Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

pa valstu grupām
beigu atlikums, miljard. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm

milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums				
		2016 Jūn	2012	2013	2014	2015
Lauksaimniecība	4,4	294,6	300,2	521,6	618,5	579,6
Apstrādes rūpniecība	12,7	1 200,3	1 402,5	1 555,4	1 652,5	1 677,0
Pārējā rūpniecība	5,1	492,2	589,3	618,3	623,8	673,8
Būvniecība	4,2	467,9	498,5	421,7	548,1	554,3
Tirdzniecība un izmitināšana	14,4	1 415,0	1 470,8	1 715,5	1 769,2	1 909,5
Transports un uzglabāšana	4,0	449,1	407,8	479,8	495,0	526,7
Finanšu starpniecība	24,8	2 824,9	2 914,4	3 414,0	3 729,0	3 285,0
Citi pakalpojumi	21,9	1 769,1	1 949,0	2 559,6	2 904,9	2 903,9
Neklasificēta darbība	8,5	1 344,7	2 037,3	1 025,4	1 204,5	1 128,0
Kopā	100	10 257,9	11 569,6	12 311,3	13 545,5	13 237,8

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkāršojās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, veidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā periodā lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksports.

2013.gadā preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,3%. Preču importa dinamika piebremzējās straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,2 procentiem.

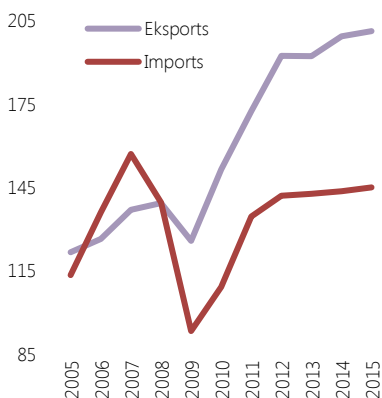
2015.gadā preču eksports līdzīgi kā 2014.gadā attīstījās mēreni – par 1,1%. Lielākais pozitīvais ieguldījums eksporta attīstībā bija mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksportam, savukārt ievērojami saruka minerālo produktu eksporta vērtība. Preču imports 2015.gadā saruka par 1,3%. Šo samazinājumu, saistībā ar zemajām naftas cenām, lielākoties ietekmēja minerālo produktu importa vērtības samazinājums.

2016.gada janvārī-augustā Latvijas preču eksports faktiskajās cenās bija par 1,5% mazāks nekā pirms gada. To galvenokārt ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksporta samazinājums. Savukārt ievērojami pieauga lauksaimniecības un pārtikas produktu (lielākoties graudaugu produkcija) un transportlīdzekļu eksports.

Preču eksports uz lielāko Latvijas eksporta tirgu – ES valstīm 2016.gada janvārī-augustā bija par 1,5% mazāks nekā pirms gada (tai skaitā uz Lietuvi preču eksports samazinājās par 6,5%, bet uz Igauniju – pieauga par 2,7%). Būtiski eksporta samazinājumu uz ES valstīm ietekmēja minerālo produktu, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu un vieglās rūpniecības preču eksporta samazinājumi. Savukārt pozitīvas tendences bija vērojamas lauksaimniecības un pārtikas produktu, transportlīdzekļu, koksnes un tās izstrādājumu, kā arī ķīmiskās rūpniecības preču eksportā.

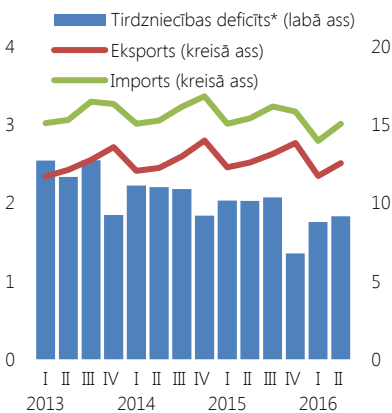
Preču eksports un imports pa gadiem

salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports

pa ceturksņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

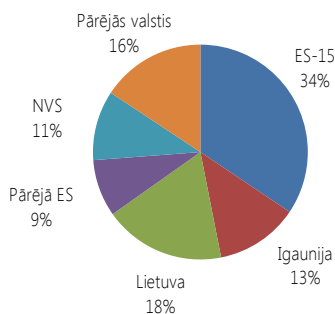
Eksports uz NVS valstīm 2016.gada astoņos mēnešos bija par 12,1% mazāks nekā pirms gada (tai skaitā uz Krieviju eksports samazinājās par 14,8%). To būtiski ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta samazinājumi. Saruka arī minerālo produktu un koksnes un tās izstrādājumu eksports. Savukārt pozitīvi eksportu uz NVS valstīm ietekmēja ķīmiskās un vieglās rūpniecības preču eksporta pieaugums.

Uz pārējām valstīm 2016.gada janvāri-augustā eksports pieauga par 7,5%. Šo pieaugumu nodrošināja ievērojams graudaugu produkcijas, kā arī un transportlīdzekļu eksporta pieaugums.

Preču imports 2016.gada janvāri-augustā saruka par 4,8%. To galvenokārt ietekmēja minerālo produktu, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī metālu un to izstrādājumu importa samazinājumi. Savukārt pieauga transportlīdzekļu, lauksaimniecības un pārtikas produktu, ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu imports.

2016.gada astoņos mēnešos, salīdzinot ar pagājušā gada atbilstošo periodu, uzlabojās tirdzniecības bilance. Eksporta-importa negatīvais saldo janvāri-augustā sastādīja 9,3% no tirdzniecības apgrozījuma.

Latvijas preču eksporta struktūra
2016.gada janvāri-augustā, procentos

Latvijas preču eksports un imports
2016.gada janvāri-augustā, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjoms izmaiņas	devums izmaiņas	struktūra	apjoms izmaiņas	devums izmaiņas
Pavisam tai skaitā:	100	-1,5	-1,5	100	-4,8	-4,8
Lauksaimniecības un pārtikas preces	17,6	14,9	2,2	16,2	4,8	0,7
Minerālie produkti	5,2	-29,0	-2,1	8,9	-31,1	-3,8
Ķīmiskās rūpniecības preces	11,2	6,9	0,7	17,2	3,9	0,6
Vieglās rūpniecības preces	3,7	-19,9	-0,9	5,4	-7,7	-0,4
Koks un koka izstrādājumi	17,9	1,8	0,3	3,4	12,5	0,4
Parastie metāli un to izstrādājumi	8,5	-8,0	-0,7	7,6	-13,5	-1,1
Mehānismi, ierīces un elektroiekārtas	17,7	-10,9	-2,1	21,1	-8,2	-1,8
Transportlīdzekļi	6,6	24,0	1,3	9,9	9,2	0,8
Pārējās preces	11,3	-1,0	-0,1	10,2	-1,2	-0,1

MAKSĀJUMU BILANCE

Maksājumu bilances tekošais kants kopš 2011.gada ir neliela deficīta līmenī. Vidēji pēdējos trīs gados tekošā konta negatīvā bilance bija 2% no IKP, kas nepārsniedz ES agrās brīdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs. 2015. gadā maksājumu bilances tekošais kants bija ar nelielu deficītu – 0,8% no IKP, savukārt 2016.gada 1.pusgadā tekošā kants bija pārpalikumā – 1% no IKP līmenī.

Latvijas tekošā konta stāvokli galvenokārt nosaka izmaiņas ārējās tirdzniecības bilanciē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts, kas straujās izaugsmes gados pieaug, bet recesijas gados samazinājās. Tekošā konta cikliskās korekcijas noteica būtisks importa apjomu samazinājums. Ekonomikai stabilizējoties, palielinājās arī importa apjomi. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

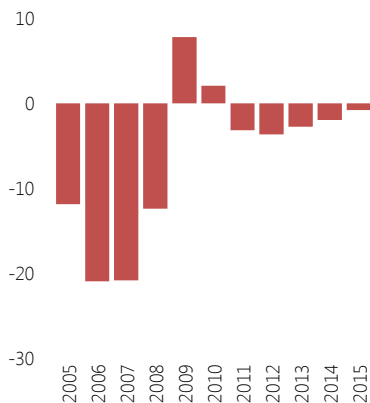
Ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās no 12,4% 2011.gadā līdz 8,4% no IKP 2015.gadā. 2016.gada 1.pusgadā ārējās tirdzniecības deficīts bija 7,8% no IKP, t.i. gandrīz par 1,5 procentpunktiem zemākā līmenī nekā pirms gada. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica importa vērtības straujāks nekā eksporta vērtības samazinājums.

Pakalpojumu bilance ir pozitīva un gandrīz par 90% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2016.gada 1.pusgadā pakalpojumu eksports faktiskajās cenās bija par 4,1% un imports – par 6,2% lielāks nekā pirms gada un pakalpojumu bilance sasniedza 7,5% no IKP.

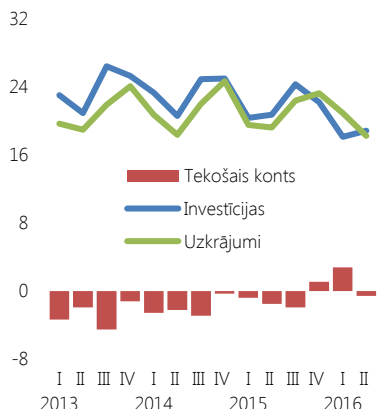
Sākotnējo ienākumu bilance pēdējos trīs gados ir negatīva – vidēji 0,3% gadā no IKP ar relatīvi nelielām svārstībām. 2016.gada 1.pusgadā sākotnējo ienākumu bilances pārpalikums bija 0,5% no IKP līmenī, ko noteica ES fondu līdzekļu ieplūde gada 1.ceturksnī un nerezidentu ienākumu pieaugums dividenžu veidā.

Finanšu kants (bez rezerves aktīviem) 2016.gada 1.pusgadā bija pozitīvs – 2,4% no IKP līmenī (2015.gada 1.pusgadā – negatīvs 0,3% no IKP). Finanšu konta līmeni un svārstības pārsvarā nosaka finanšu sektora stabilizācijas pasākumi.

Tekošā konta bilance
procentos no IKP

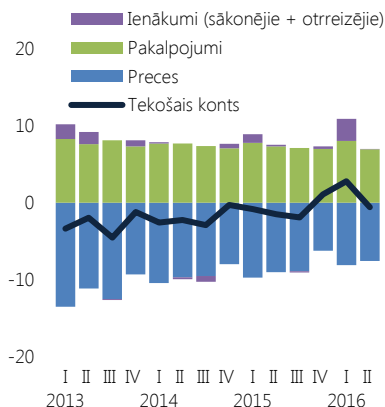
Teškoais kants, investīcijas un uzkrājumi
pa ceturksņiem, procentos no IKP

Tiešo investīciju bilance pēdējos gados ir negatīva, kas liecina par ārvalstu tiešo investīciju ieplūdi. 2015.gadā ienākošās ĀTI plūsmas bija par gandrīz 2% lielākā apjomā nekā pirms gada un veidoja 2,5% no IKP. Savukārt 2016.gada 1.pusgadā ĀTI plūsmas bija negatīvas – 2,4% no IKP līmenī, ko noteica saistību samazinājums pret tiešajiem investoriem.

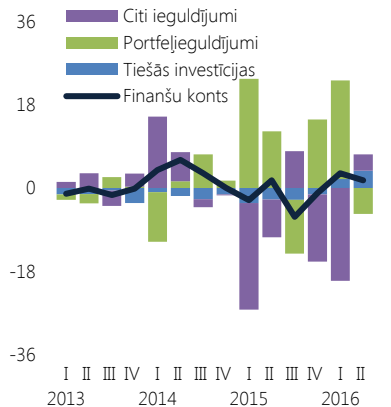
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Jūn
A. Tekošais kants	-3,2	-3,6	-2,7	-2,0	-0,8	1,0
Tirdzniecības bilance	-12,4	-12,1	-11,5	-9,3	-8,4	-7,8
Pakalpojumu bilance	7,3	7,4	7,8	7,4	7,3	7,5
Sākotnējie ienākumi	0,0	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2	0,5
Otrreizējie ienākumi	1,9	1,6	1,3	0,1	0,6	0,9
B. Kapitāla kants	2,1	3,0	2,5	3,2	2,8	1,4
C. Finanšu kants**	4,0	-2,7	-0,7	3,2	-2,1	2,4
Tiešās investīcijas	-4,9	-3,3	-1,6	-1,6	-2,4	2,9
Portfeljieguldījumi*	1,7	-4,5	-0,1	0,3	9,2	7,0
Citi ieguldījumi	7,2	5,1	1,0	4,5	-8,9	-7,5
D. Novirze	0,6	1,6	1,2	1,5	-2,8	0,0
E. Rezerves aktīvi	-4,5	3,6	1,7	-0,5	1,3	0,0

* portfeljieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti; ** bez rezerves aktīviem

Saskaņā ar *Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances rokasgrāmatas* 6.izdevuma prasībām, tekošā un kapitāla konta neto posteņi veidojas no kredita atņemot debetu. Neto posteņi (*Finanšu kants, Tiešās investīcijas, Portfeljieguldījumi, Atvasinātie finanšu instrumenti un Citi ieguldījumi*) veidojas no aktīviem atņemot pasīvus.

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%, bet 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%. Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

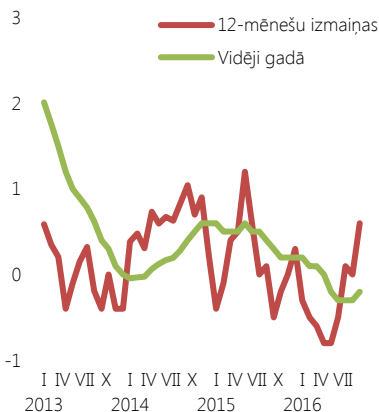
2015.gadā turpinājās ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,3%, bet gada vidējā inflācija bija 0,2%. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam elektroenerģijai un alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī cenu kritumam degvielai, siltumenerģijai, pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem.

2016.gadā vērojama ļoti mērena inflācija. 2016.gada deviņos mēnešos cenas pieauga par 0,6%. Arī septembrī, salīdzinot ar 2015.gada septembri, patēriņa cenas pieauga par 0,6%. Janvārī-septembrī lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam pakalpojumiem (kopējais pieaugums par 3,1%) – mājokļu apsaimniekošanai, atpūtai un kultūrai, veselības aprūpei, telekomunikācijām, ēdināšanai un izmitināšanai. Cenas pieauga arī tabakas izstrādājumiem (4,3%), farmaceitiskiem produktiem (3,5%), pārtikai (1%). Savukārt cenas samazinājās siltumenerģijai (8,2%), gāzei (11%), elektroenerģijai (1,8%), alkoholiskajiem dzērieniem (2%) un degvielai (1,7%). Jāatzīmē, ka septembrī pasaules pārtikas cenas bija par 10% augstākas nekā pirms gada. Pasaules naftas cenas šajā laikā posmā samazinājās par 2,2 procentiem.

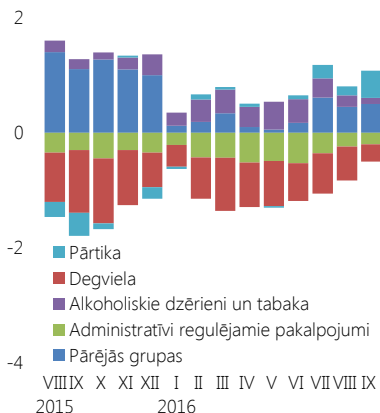
Kopumā inflāciju turpinās ietekmēt pasaules naftas un pārtikas cenu dinamika. Pašlaik pasaules cenām ir vērojama stabilitāte un straujš to kāpums netiek prognozēts, tādēļ kopumā šogad gada vidējā inflācija varētu būt tuvu nullei.

Pēc straujā pieauguma 2010.-2012.gadā, ražotāju cenas 2013.-2014.gadā auga mēreni. 2015.gadā tās samazinājās par 1%, galvenokārt dēļ ražotāju cenu krituma apstrādes rūpniecībā.

Patēriņa cenu izmaiņas
pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu
ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

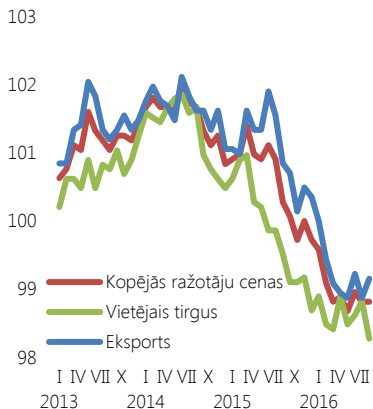
2016.gada augustā, salīdzinot ar 2015.gada augustu, kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 2%, vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 2,4%, eksportētajai produkcijai – par 1,6 procentiem.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2016.gada augustā samazinājās par 1,5%, salīdzinot ar 2015.gada augustu. Vietējā tirgū realizētai produkcijai un eksportētajai produkcijai cenas gada laikā samazinājās – attiecīgi par 1,2% un 1,7%, kas skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Gada laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija apģērbu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – pārtikas produktu ražošanā, kokapstrādē, datoru, elektronisko un optisko iekārtu un nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā. Ražotāju cenas turpina ietekmēt ekonomiskā situācija ES un Krievijā un pasaules izejvielu cenu kritums. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas straujš cenu kritums, cenas samazinājās arī rūpniecības un lauksaimniecības izejvielām.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā

pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas

pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšējā gada decembri	Vidēji gadā
2015	Augusts	-0,5	0,1	0,5	0,4
	Septembris	-0,1	-0,5	0,4	0,3
	Oktobris	0,3	-0,2	0,7	0,2
	Novembris	0,0	0,0	0,7	0,2
	Decembris	-0,3	0,3	0,3	0,2
2016	Janvāris	-0,6	-0,3	-0,6	0,2
	Februāris	0,1	-0,5	-0,5	0,1
	Marts	0,7	-0,6	0,2	0,1
	Aprīlis	0,4	-0,8	0,6	0,0
	Maijs	0,6	-0,8	1,2	-0,2
	Jūnijs	0,0	-0,5	1,2	-0,3
	Jūlijs	-0,3	0,1	0,8	-0,3
	Augusts	-0,7	0,0	0,2	-0,3
	Septembris	0,5	0,6	0,6	-0,2

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Monetārie rādītāji pakāpeniski uzlabojas: vērojamas pozitīvas tendences kredītešanā, uzlabojas kredītportfeļa kvalitāte, atsāk pieaugt izsniegto kredītu apjomi.

Pēc ilgstoša banku kopējā kredītportfeļa sarukuma (kopš 2009.gada), 2016.gada 2.ceturksnī banku kopējais kredītportfelis pieauga par 1,2%, salīdzinājumā ar 2015.gada attiecīgo periodu. Visstraujāk pieauga komercckredītu atlikumi (par 15,6%) un patēriņa kredītu atlikumi (par 8,1%). Hipotekāro kredītu atlikumi joprojām turpina sarukt (par 5%).

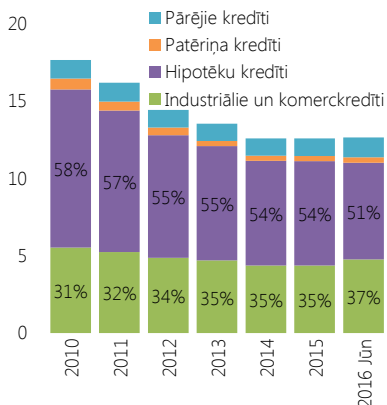
Pēc ievērojama no jauna izsniegto kredītu apjoma krituma 2014.gadā, 2015.gadā to apjomi atsāka pieaugt, bet 2016.gada 1.ceturksnī – saruka. Situācija ievērojami uzlabojās 2016.gada 2.ceturksnī, kad no jauna izsniegto kredītu apjomi sasniedza augstāko rādītāju pēdējo gadu laikā. Ievērojami pieauga arī uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjomi. Tie veidoja 448 milj. eiro. Uzņēmumiem izsniegto kredītu īpatsvars pieauga līdz 42% no kopējā kredītu apjoma.

Arī māsaimniecību kredītešanā turpinās pozitīvas tendences – no jauna izsniegto kredītu apjoms 2016.gada 2.ceturksnī veidoja 146,7 milj. eiro jeb 14% no kopējā izsniegto kredītu apjoma. Par gandrīz 50% pieauga no jauna izsniegto kredītu apjomi mājokļa iegādei un rekonstrukcijai.

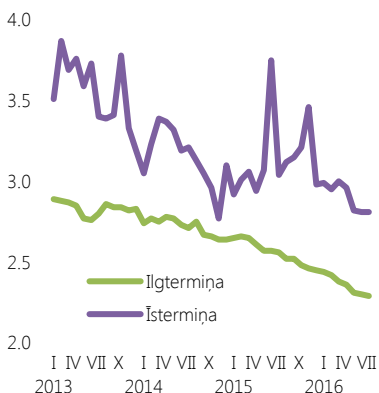
No 2010.gada vidus līdz 2014.gadam ievērojami uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, kas lielā mērā saistīta ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos, kā arī ar sliktu kredītu norakstīšanu. Pēdējos divus gadus kredītportfeļa kvalitāte būtiski nemainās. 2016.gada 2.ceturksnī kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfelī bija 11,1%, kas bija par 2,1 procentpunktu mazāk nekā pirms gada, tomēr par 0,1% vairāk nekā iepriekšējā ceturksnī.

Noguldījumu apjomi turpina sarukt un 2016.gada 2.ceturksnī tie bija par 0,5% mazāki nekā pirms gada. 2016.gada pirmajā pusē saruka nerezidentu noguldījumu apjomi.

Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi
perioda beigās, miljardi eiro

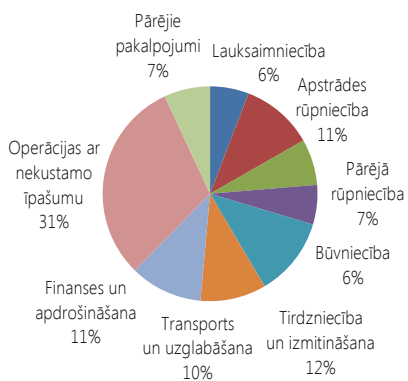
Vidējās svērtās procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem nefinanšu sabiedrībām
pa mēnešiem, procentos

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām turpināja sarukt un 2016.gada jūlijā bija 2,3%. Īstermiņa procentu likmes saruka līdz 2,8 procentiem.

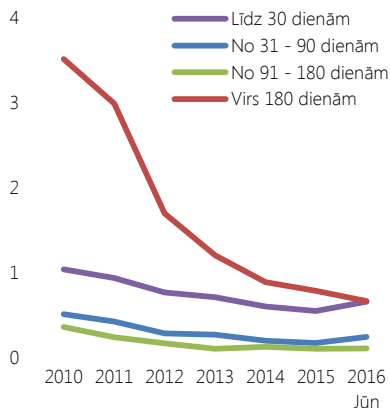
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2016.gada jūnijā beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, miljrd. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jūl
<i>perioda beigās, miljrd. eiro</i>						
Trie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-3,6	-2,6
Trie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	13,9	13,2
Iekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	13,4	13,4
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	0,5	-0,2
Plaša nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	10,3	10,6
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,8	3,9
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	10,3	10,6
<i>izmaiņas, procentos</i>						
Iekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	6,1	1,5
Plaša nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	9,0	2,1
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	2,6	4,3
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	9,0	9,7
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	13,0	7,7	4,4	3,6	3,4	2,5*

* 2016.gada 1.pusgads

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikti budžeta konsolidācijas pasākumi. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9,1% no IKP 2009.gadā līdz 0,9% no IKP 2013.gadā. 2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,6% no IKP, ko pamatā noteica vienreizēji pasākumi. Savukārt 2015.gadā tas samazinājās līdz 1,3% no IKP. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi 2016.gada astoņos mēnešos bija 6036 milj. eiro, kas bija par 0,6% mazāk nekā pirms gada. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 5,1 procentu.

Nodarbinātības nodokļi veido gandrīz pusi no visiem nodokļu ieņēmumiem. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2016.gada astoņos mēnešos bija attiecīgi par 2,8% un 4,9% lielāki nekā pirms gada. To sekmēja nodarbinātības un darba samaksas pieaugums, kā arī minimālās alga kāpums no 2016.gada 1.janvāra.

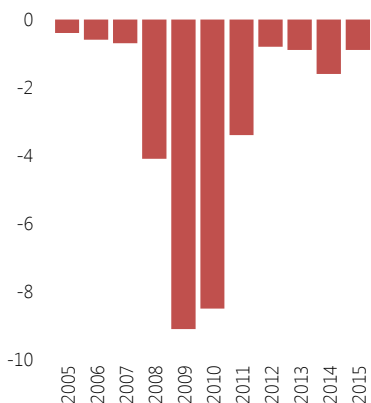
2016.gada astoņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, pieauga arī patēriņa nodokļu ieņēmumi – par 5,1%. Būtiskākais devums patēriņa nodokļu grupā bija pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumiem, kas pieauga par 4,8 procentiem.

2016.gadā strauji pieaug kapitāla nodokļu ieņēmumi. Attiecīgi nekustamā īpašuma un uzņēmumu ienākuma nodokļu ieņēmumi bija par 11,2% un 13,4% lielāki nekā pirms gada.

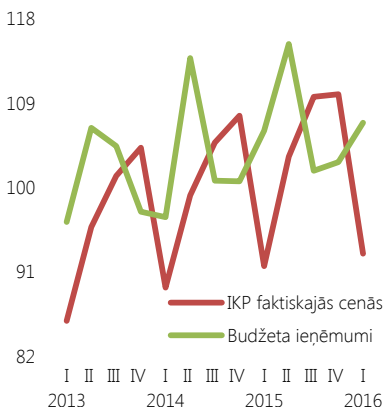
2015.gadā valsts budžeta izdevumi bija par 2,9% lielāki nekā pirms gada. Savukārt 2016.gada janvārī-jūlijā budžeta izdevumi sastādīja 5786,4 milj. eiro, kas bija par 0,6% mazāk nekā 2015.gada atbilstošajā periodā.

No izdevumiem 2016.gada astoņos mēnešos visstraujāk pieauga izdevumi subsīdijām un dotācijām – par 7,3%. Savukārt kapitālie un kārtējie izdevumi samazinājās, attiecīgi par 32,7% un 2,1 procentiem.

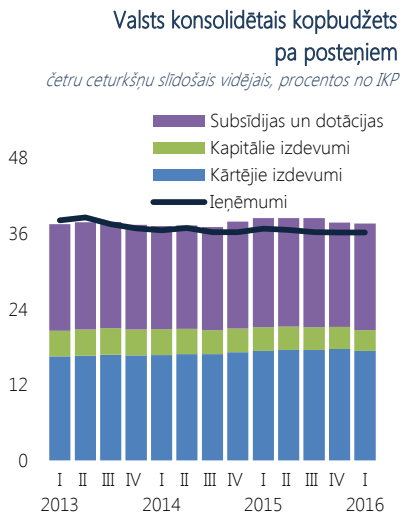
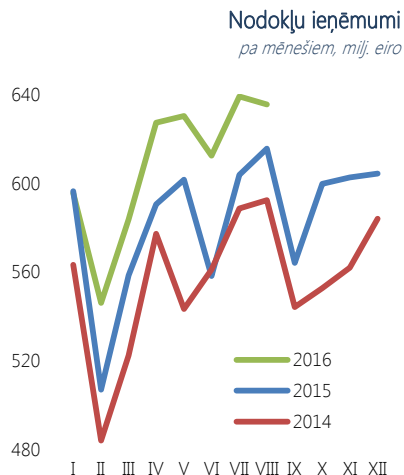
Vispārējās valdības budžeta bilance
procentos no IKP

IKP un budžeta ieņēmumi
2012.gada 4.ceturksnis = 100

2016.gada astoņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, pieauga izdevumi aizsardzībai, sabiedriskai kārtībai un drošībai, sociālajai aprūpei, veselībai un ekonomiskai darbībai, bet samazinājās izdevumi vides aizsardzībai, pašvaldību teritoriju apsaimniekošanai, vispārējiem valdības dienestiem, atpūtai, kultūrai un reliģijai un izglītībai.

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro			izmaiņas, %	
	2013	2014	2015	2016 Jan-Jūl	2015 Jan-Jūl
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,4	8,5	8,8	6,0	3,8
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,4	2,6	2,7	1,9	5,9
Pievienotās vērtības nodoklis	1,7	1,8	1,9	1,3	5,5
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,9	1,9	2,0	1,5	4,5
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2,0	2,0	2,0	1,4	3,7
Pārējie nodokļi	0,2	0,2	0,2	0,1	8,9
Citi ieņēmumi	2,0	1,9	1,8	1,2	-2,2
Izdevumi	8,5	8,9	9,2	5,8	2,9

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki.

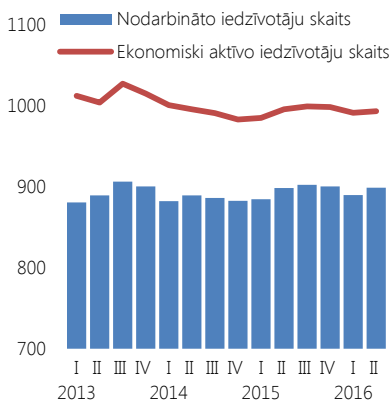
2015.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 9,9%, kas bija par 0,9 procentpunktu mazāk nekā 2014.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 1,7 procentpunktiem – līdz 60,8%. 2015.gadā nodarbināti bija 896,1 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 98,2 tūkst., kas bija par 9,5 tūkst. mazāk nekā pirms gada.

Situācija darba tirgū turpina uzlaboties. 2016.gada 1.pusgadā nodarbināto iedzīvotāju skaits pieauga par 0,3%, salīdzinot ar 2015.gada pirmo pusi, un sasniedza 893,9 tūkstošus jeb 61,4% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15-74 gadiem. Salīdzinot ar iepriekšējā gada 1.pusgadu, nodarbinātības līmenis palielinājās par 1,1 procentpunktu.

Bezdarba līmenis 2016.gada 2.ceturksnī bija 9,5% un darba meklējumos atradās 94,5 tūkstoši iedzīvotāji – par 2,7% mazāk nekā 2015.gada 2.ceturksnī.

Turpina samazināties arī reģistrētais bezdarbs. 2016.gada septembra beigās reģistrēti bija 74,4 tūkst. bezdarbnieku, kas ir par 4,2 tūkstošiem mazāk nekā pirms gada. Reģistrētais bezdarba līmenis septembra beigās bija 7,9%. Augstākais bezdarba līmenis saglabājas Latgales reģionā (17,4%), bet zemākais – Rīgā (4,9%).

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji
pa ceturksņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas
tūkstošos

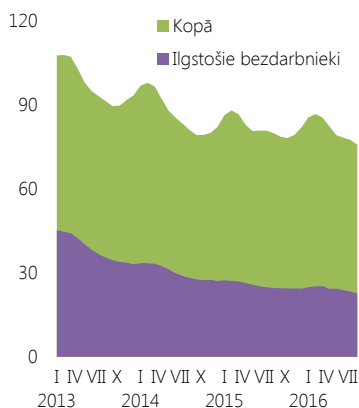
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Jūn
Pavisam	805,5	839,1	865,1	874,6	883,8	891,2
Lauksaimniecība	19,0	20,6	21,2	21,5	21,6	22,1
Apstrādes rūpniecība	109,1	114,5	117,3	114,4	111,2	111,4
Pārējā rūpniecība	22,9	23,7	24,2	24,1	23,8	24,4
Būvniecība	50,9	55,7	60,6	60,3	58,7	55,4
Tirdzniecība un izmitināšana	162,8	170,7	173,9	176,0	179,0	181,9
Transports un uzglabāšana	68,8	72,7	75,2	75,9	76,7	77,0
Citi komercpakalpojumi	157,0	168,5	176,2	180,3	188,3	194,0
Sabiedriskie pakalpojumi	215,0	212,8	216,5	222,1	224,3	225,0

Situāciju darba tirgū turpina ietekmēt negatīvās demogrāfijas tendences – darbaspējīgo iedzīvotāju skaits (vecumā no 15-74 gadiem) pērn samazinājās par 23,2 tūkstošiem jeb 1,5%, salīdzinot ar 2014.gadu. Darbaspējīgo iedzīvotāju skaits turpināja samazināties arī 2016.gada 2.ceturksnī – salīdzinot ar 2015. gada 2. ceturksni, to skaits samazinājās par 22,4 tūkstošiem jeb 1,5 procentiem.

Sagaidāms, ka situācija darba tirgū turpinās uzlaboties, vienlaikus uzlabojumi būs mēreni, ko arvien vairāk ietekmēs negatīvās demogrāfijas tendences.

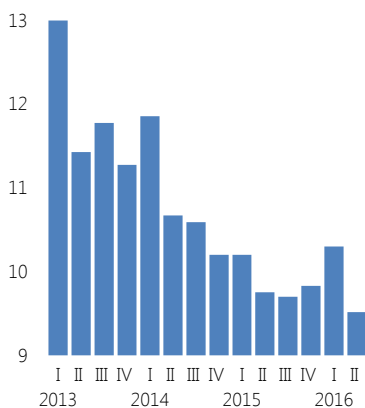
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturksņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Jūn
tūkstošos						
Iedzīvotāju skaits*	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8	1 472,6	1 455,5
Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3	994,2	992,0
Nodarbināto skaits	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	893,9
Bezdarbnieku skaits	166,6	155,1	120,4	107,6	98,2	98,1
procentos						
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	64,5	66,1	66,0	66,3	67,5	68,2
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	61,4
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	9,9

* iedzīvotāju skaits privātajās mājāsaimniecībās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augsts.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, Savukārt gan 2014.gadā, gan 2015.gadā vidējā bruto darba pieauga par 6,8% un 2015.gadā sasniedza 818 eiro.

Salīdzinoši straujš atalgojuma pieaugums bija vērojams arī 2016.gada pirmajā pusē. 1.ceturksnī vidējā bruto alga palielinājās par 5,9%, savukārt 2.ceturksnī – par 3,3%, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu. 2016.gada 2.ceturksnī augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (952 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (570 eiro).

Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2015.gadā atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 7,9%, bet sabiedriskajā sektorā – par 5%. Vienlaikus jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2015.gadā vidējā bruto alga bija vien par 6,2% augstāka nekā 2008.gadā, savukārt privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par vairāk nekā 28 procentiem.

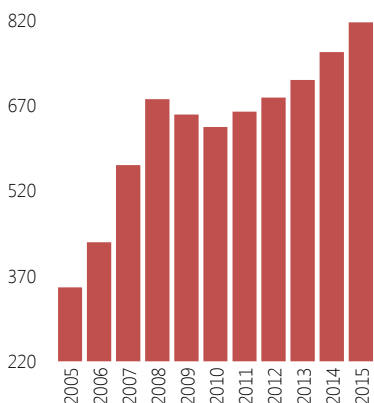
Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs, būtiskākais pieaugums – nekustamo īpašumu, tirdzniecības un izmitināšanas un ēdināšanas nozarēs.

Nozīmīgākais algas pieaugums 2016.gada 2.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 2.ceturksni, bija vērojams komunālo pakalpojumu nozarē (par 10%) un administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā (par 7,9%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 869 eiro mēnesī.

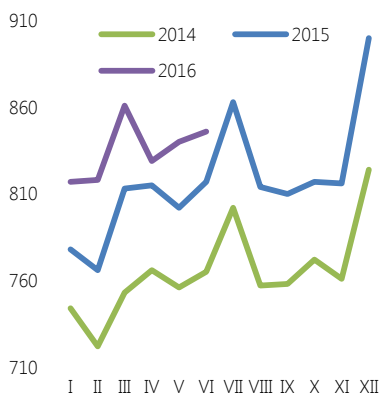
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto pa mēnešiem, eiro

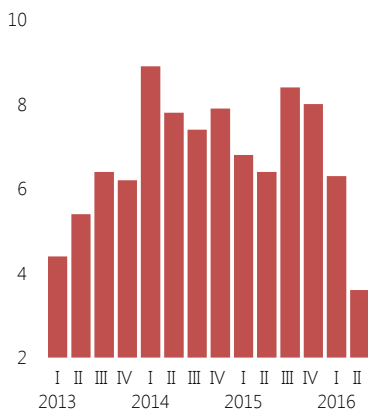

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās arī reālā darba alga. 2011.-2012.gadā, pieaugot patēriņa cenām, tās pieaugums bija mērens. 2013.gadā reālais atalgojums pieauga par 5,6%, bet 2014. un 2015.gadā – par attiecīgi 8% un 7,4%. Reālā darba alga turpināja pieaugt arī 2016.gadā, tomēr lēnākos tempos. 1.ceturksnī tā palielinājās par 6,3%, bet 2.ceturksnī – par 3,6%, salīdzinot ar 2015.gada atbilstošo periodu. Pēdējo 3 gadu laikā reālās darba algas pieaugumu galvenokārt nosaka straujš nominālās algas pieaugums, kā arī mērenas patēriņa cenu izmaiņas.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2015.gadā vidējā mēneša vecuma pensija palielinājās par 2,7%. Savukārt 2016.gada 2.ceturksnī vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2,1%, salīdzinot ar 2015.gada 2.ceturksni, un bija vidēji 278,1 eiro mēnesī.

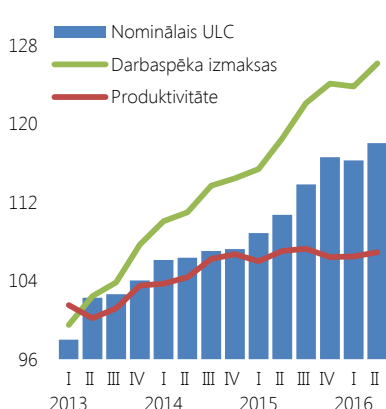
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbaspēka izmaksas un produktivitāte

2012.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Jūn
Pavisam	4,4	3,7	4,6	6,8	6,8	3,3
Lauksaimniecība	8,2	0,7	4,8	8,6	5,0	2,4
Apstrādes rūpniecība	5,0	4,6	4,0	7,0	8,5	4,0
Pārējā rūpniecība	3,7	3,6	1,8	5,0	5,5	3,4
Būvniecība	4,7	2,0	6,8	7,7	7,9	2,6
Tirdzniecība un izmitināšana	5,9	4,5	6,0	7,4	8,9	3,0
Transports un uzglabāšana	1,0	7,7	0,5	5,9	4,5	-0,6
Citi komercpakalpojumi	3,9	2,4	3,4	6,9	6,1	3,9
Sabiedriskie pakalpojumi	4,5	2,7	6,3	6,5	5,9	3,3

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

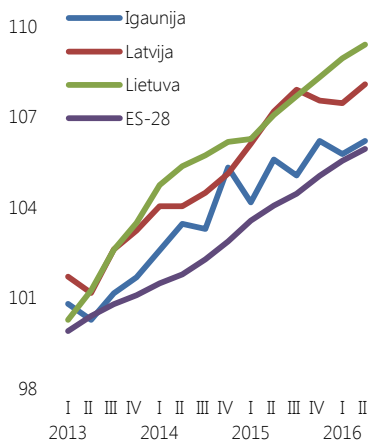
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2016.gada 1.septembrī	1 957,6	2 862,8	1 315,9*
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	2,1	3,5	2,8
2015.gads	2,7	1,8	1,4
2016.g. 1.cet.	2,1	2,4	1,5
2016.g. 2.cet.	2,0	1,9	0,8
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-0,1	1,1	5,4
2015.gads	4,2	5,4	-0,7
2016.g. 1.cet.	2,0	6,4	-1,2
2016.g. 2.cet.	4,7	-1,0	0,4
Mazumtirdzniecības apgrozījums**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	3,1	5,4	7,3
2015.gads	2,3	2,4	3,2
2016.g. 1.cet.	0,7	5,0	5,5
2016.g. 2.cet.	0,7	4,2	3,3
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	0,7	0,2	0,5
2015.gads	0,2	-0,7	0,1
2016.g. 1.cet.	-0,5	0,7	0,3
2016.g. 2.cet.	-0,7	0,4	1,3
Nodarbināto skaits, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2015.gads	1,3	1,2	2,5
2016.g. 1.cet.	0,6	2,5	1,0
2016.g. 2.cet.	0,0	2,4	2,7
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2015.gads	9,9	9,1	6,2
2016.g. 1.cet.	10,3	8,4	6,5
2016.g. 2.cet.	9,5	8,0	6,5

* iedzīvotāju skaits 2016.gada 1.janvārī; ** kalendāri izlīdzināti dati

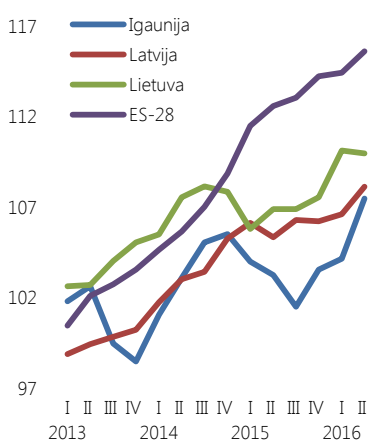
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

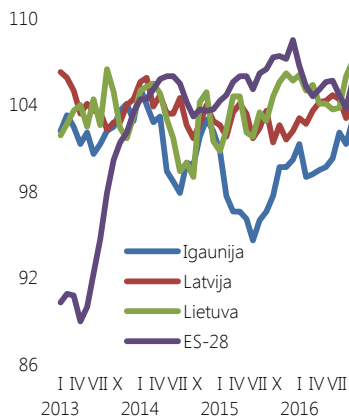
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

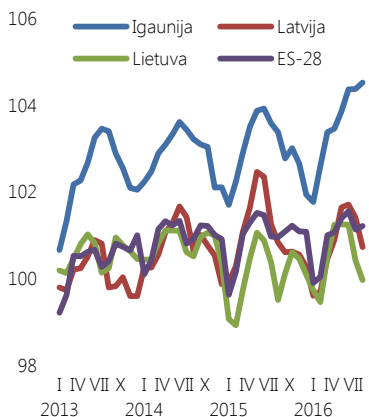
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

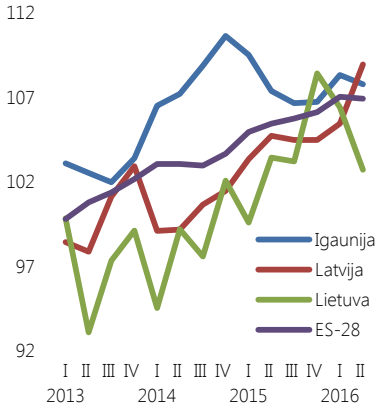
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2012.gada decembris = 100

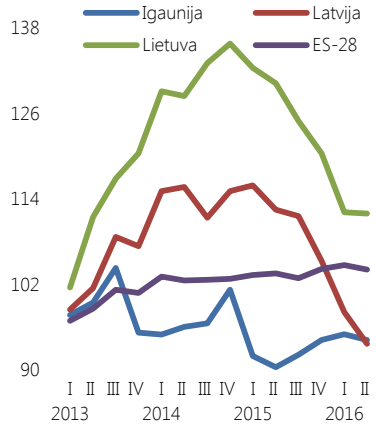
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

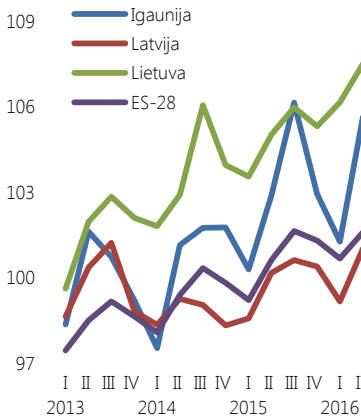
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

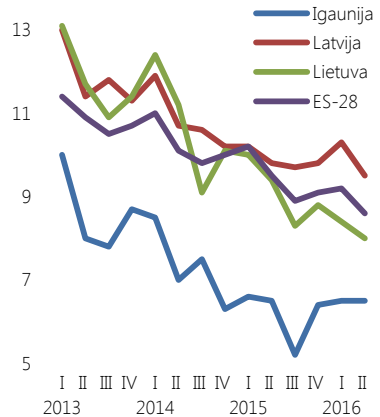
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

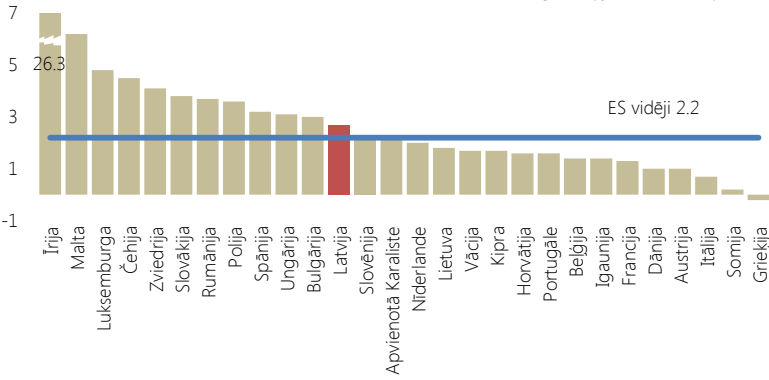
Bezdarba līmenis

procentos

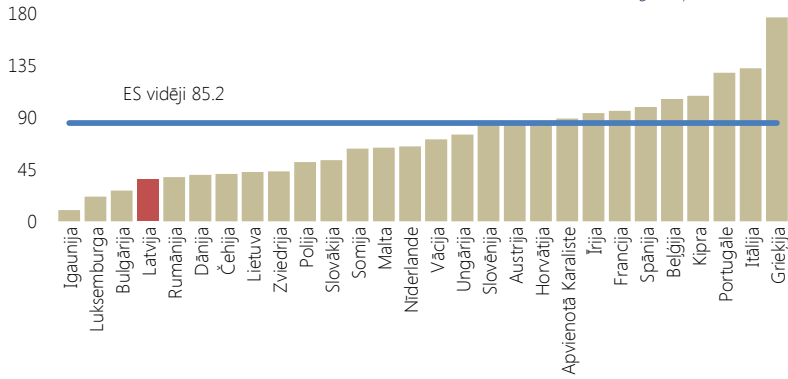
Iekšzemes kopprodukts

2015.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

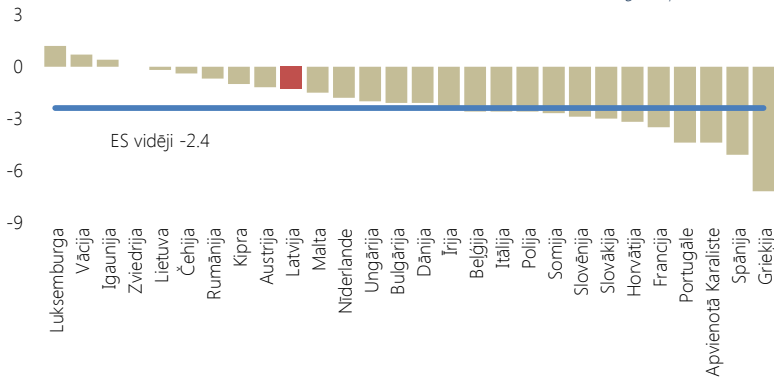
Valsts pārāds

2015.gadā, procentos no IKP

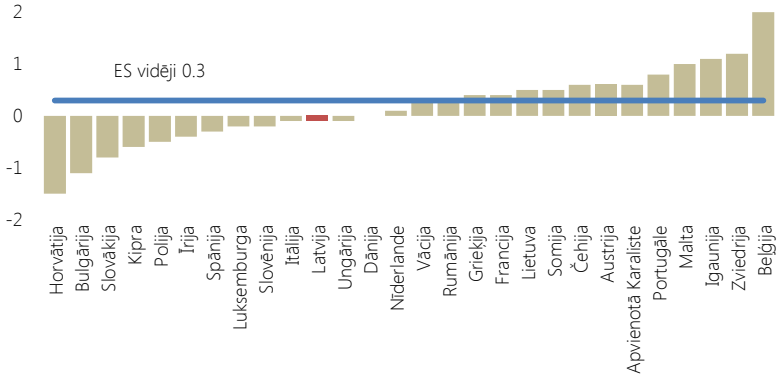
Budžeta bilance

2015.gadā, procentos no IKP

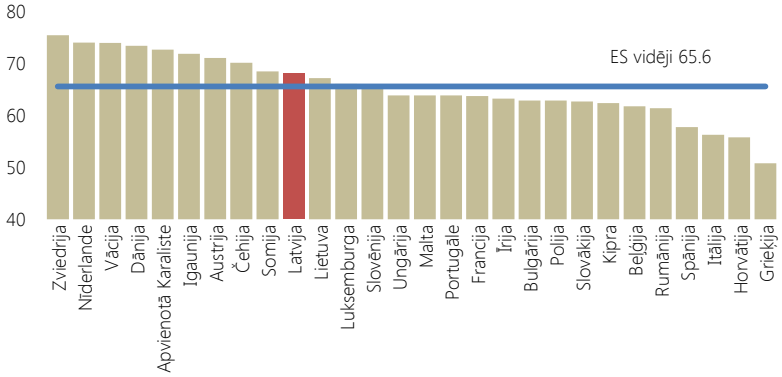
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2016.gada augustā, vidēji gadā, procentos

Nodarbinātības līmenis

2015.gadā, procentos

Bezdarba līmenis

2015.gadā, procentos

